

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy óra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyeszőg centiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttérli czikkok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kapitalisták a politikában.

Kolozsvár, márczius 21.

Napok óta bizonyos sajtóorganumokban érhető tendenciával tárgyalják a kérdést, hogy a budapesti pénzvillag hadat üzent Széll Kálmánnak és kabinetjének.

Ez azt jelenti, hogy a tisztelt pénzvillag — politizál.

Hát ha abból a jól ismert mondasból indulunk ki, hogy t. i.: „Pénz kormányozza a világot”, igen sokan lesznek abban a véleményben, hogy a pénzvillag nagyon okosan cselekszik, ha — politizál.

Elismerjük jó magunk is, hogy a Pénz manapság nagyhatalom. Volt idő s még nem is olyan nagyon régen, a mikor még a Pénzt nem sorolták a hatalmasságok közé. Am azóta nagyot fordult a világ. Egy addig is jól ismert és eddig is különböző téreken érvényesülő faktor, a Pénz, ma már nem elégszék meg azzal, hogy kormányozza a világot. Ma már a maga képére akarja formálni még a politikát is úgy egyebütt, mint minálunk.

A budapesti lipótvárosi kaszinó, a melyben a magyar pénzvillag legtöbb számottevő tagja került össze, úgy találja, hogy Magyarországon a Pénz még mindig nem játsza azt a szerepet, a mely megilleti. Különösen a nagy politikában még mindig nem érvényesül eléggé.

Erre fogják magukat a kapitalisták és makbnt adnak a — Széll-kormány-nak. Azzal kezdik a dolgot, hogy a kaszinó estélyére nem hívják meg a minisztereket.

Abban a nézetben vannak a jó urak, hogy ezt a tényt a magyar politikai közvélemény úgy fogja tekinteni, mint a pénzvillag hadüzenetét a kormány-nal szemben. És mert az ilyen hedüzenet politikai jelleggel bír, hát minden ember fia menten felismeri a kaszinó urainak ezen elhatározásában a pénzvillagnak a politikába való beleegyesését.

Minthogy pedig a pénzvillag hatalmat képvisel a társadalomban, ergó, ha ő elkezd politizálni, akkor a politikában is dirigens szerepet fognak játszani. Más szóval: arra törekednek, hogy a Politika nevű ur úgy tánczoljon, a hogy a Pénz és a kapitalisták fűtyölnék.

Mi, s velünk együtt bizonyára sokan bizonyos ösztönszerű félelemmel és respektussal viseltetnek a Pénz iránt.

Nemcsak irigyeljük azokat, a kiknek sok a pénzük és azokat is, a kik pénzét dolgoznak, tehát a kapitalistákat épp úgy, mint a bank direktorokat, de minden e nemű érzelmeink mellett is kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy a kapitalistákat nem csak nem látjuk szívesen a politikában, hanem egyenesen veszedelmesnek tartjuk azt, ha most már a pénzvillag is politikai faktornak lép fel és arra törekszik, hogy a Pénz a politikában is döntő szerephez jusson.

Tudvalevő dolog ugyanis az, hogy a pénznek ikertestvére az Érdék. Ez a kettő nem csak, hogy egy anyaméhből született, hanem azon egy célra is törekszik, vagy is mindent a maga hatalmi körébe igyekszik keríteni.

Talán nem szükséges magyarázgatnunk, hogy a politikában módfelett veszedelmes dolog a Pénznek és az Érdeknek döntő szerepet juttatni. Hiszen, a hol ez a két tényező együtt működik, ott lehetetlen valamely magassabb és ideális érdekek érvényesülnie. A pénz a maga hasznára spekulál. A politikát pedig olyannak szeretjük látni, mint a mely mások hasznát s az összeség előnyeit igyekszik megszerezni.

Már most, ha a tisztelt kapitalisták a politikában is szerepet ragadnak magukhoz, vajlon lehet-e még csak ábrándozni is arról, hogy céljuk a mások hasznainak, vagy az összeség nagy érdekeinek kielégítése lehet?

Hát nem láttuk-e a magyar pénzvillag embereinek és a kapitalistáknak végzetes szereplését a Bánffy-fele kormányzás idején?

Van-e nekünk arra szükségünk, hogy a Pénz még egyszer olyképp mozduljon meg a politikai téren, mint a hogy szerephez jutott a Bánffy Dezső által vezetett 1896-iki választások alkalmával?

Van-e nekünk szükségünk arra, hogy a magyar politikát ezentel ne az arra hivatott önzetlen hazafiak, hanem az önérdékeiket szolgáló kapitalisták és bankdirektorok csinálják?

Hát ugyan, hogy néznének ki Magyarországon a politikai erkölcsök, ha csak még egy olyan választás ejtetnék meg, mint a milyent Bánffy Dezső csinált 1896-ban a — kapitalisták segítségével?

Azt hisszük éppen elég volt ebből a sütetből egy lepény. És hisszük azt is, hogy Széll Kálmánban s az esetleg utánna következő államférfiakban is

lesz annyi hazafiság és önzetlenség, hogy teljes erejükkel küzdenek a kapitalismus térfoglalása ellen.

De még a politikai közvéleményben is lesz annyi ellenálló készség, hogy a pénzvillagnak a nagy politikába való beleegyesedését már eleve ártalmatlanná tegyék.

Politikai hírek.

Az interparlamentáris konferencia. Gróf Apponyi Albert, mint értesülünk, az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának tagjaihoz a következő meghívót küldte:

Meghívó az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának tisztelt tagjaihoz. „Tekintettel a folyó évben Párisban megtartandó interparlamentáris konferencia napirendjére kerülő nagyfontosságú — részben minket magyarokat közelebből érintő kérdésekre, valamint arra, hogy magyar csoportunk elnöksége egészen új szervezet iránt javaslatot kíván előterjeszteni: igen kérem tisztelt tagjainkat, hogy folyó hó 27-én, kedden délután 5 órakor a képviselőház I-ső számú termében tartandó ülésre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Budapest, 1900. évi má czius hó 20-án. Gróf Apponyi Albert s. k., az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának elnöke.”

Ismét a régi állapot. Denique Ausztriában minden kísérletezés dacára sem sikerül a parlamenttel való kormányzás. A kormányok egymást váltogatják, a helyzet azonban ugyanaz marad. Ausztriának megint nincs parlamentje. Miután a napokban megválasztotta a delegációt s mind a két házban keresztül ment az ujonczozási javaslat:

a Körber-kabinet is a rendes eszközöz nyult. Hazaküldte a parlamentet. Egyszerű elnapolással, határozatlan időre. Miután nem császár elhatározással napotlatott el a képviselőház: a 14-ik §-sal a Körber-kormány nem kormányozhat. Csakis azért választották az elnapolásnak ezt a módját, mert most nincs semmi olyan kérdés, amely a 14-ik §-sal lenne rendezendő. Ha ilyen kérdés felmerül, akkor császári kéziratral hívják be az ülésszakot.

Egy főispán uton. Budapesti tudósítók közlése szerint Pálffy Elemér verseczi főispánról már régebben beszéltek, hogy elhagyja állását. Most a Temesvári Zeitung hiteles forrásból vett értesülés alapján azt közli, hogy Pálffy főispán legközelebb felvili szabadságra megy, de e szabadságidő eltelével nem tér vissza többé állomására, hanem más államszolgálatba lép.

esomi állapottól a magyar hírlapírókat megfosztotta. A mikor a hajdani lapszerkesztő este 8 órakor az írótollát a hajához törülte, akkor ül le a munkáját megkezdni a mai hírlapíró. A főszerkesztő hidegvizet Priessnitz-borogatást tesz a fejére s írja a vezércikket a napipolitika legújabb fázisáról. Akkor jött haza a klubból, a hol értekezett a pártvezérekkel, képviselőkkel, teljesen tájékozva a bonyolult helyzet utvesztőjében. Az országgyűlési tudósító saját élményeit hozza összhangzásba a könyomatuval, a külföldész belefekszik az angol, francia, német lapokba, a törvénytészéki szemlést hozza a kedélyes tolvajok és a kikapó asszonyok vigjátékát, az irodaszolga kiüríti a táskájából a postán jött leveleket, azokat a felelős szerkesztő felbontja, elolvassa, meghuzzza, megcsillagozza, utasítással ellátja, vagy a papirkosárba dobja, későre ront be a szini bíráló s hozzá fog a premiére előadás szelleműs ismertetéséhez, helyet szorítva magának a fővárosi ujdondász meg a börze bakter között. Ejfélkor jönnek a táviratok a világ minden részéből, azokat hirtelen lefordítani, osztályozni, ez cicero, ez garmond, ez curviz, ez ritkított, ennek kővérbetűs külön czim! Ezalatt a korrektorok serénykednek a kiszedett hasábokat mulatóság sajtóhibákkal ellátni. A felelős szerkesztő mind a hetvenkét hasábot még egyszer elolvassa, de még a harmadik csésze fekete kávénál hoznak neki egy kommunikét, a minek helyet kell szorítani. Hol az olló? Hajnalra jár az idő, mire mindannyian mehetnek vacsorálni.

S mennyi mindenféle tehetséget kell a

A galicziai bevándorlókról.

Egán Ede miniszteri biztos beszéde és most a földmívelésügyi költségvetés tárgyalása ismét aktuálissá tette a galicziai zsidó bevándorlás, jobban mondva beözönlés kérdését. Alapos tanulmányozás eredménye ez a beszéd és a benne foglalt elvek mindenestre megfontolandók volnának a ruthén nép érdekében. A legjobb és leghelyesebb elvek ezen beszédben foglaltatnak, mindazok közt, a melyeket eddig a ruthének nyomorának megszüntetésére, vagy legalább is csökkentésére hallottunk.

De neki hallgatni kell. Tudtuk előre, hogy úgy jár, mint a hadgyakorlatok alkalmával tapasztaljuk, hogy ha valamelyik vezér győzni mert a papirosterv ellenére, ezt egyszerűen elteszik láb alól. Mert nem az igazságról, hanem a felsőbbek csálhatatlanságáról van szó. Egán Edét is kellemetlenségekbe keverte igaz mondása és munkálkodása. Mert Magyarországon szabad mindenkit bántani. Szidhatják a klerust, szidhatják az államférfiakat, politikusokat és bármilyen vallásfelekezetet, ez mind a „gondolatszabadság” szép eszméből következik, de merjen csak valaki, bármily igazságosan is egy kazárt vagy más zsidót megsejteni, az rögtön „antiszemita” és mint ilyenl rövid uton el is bántanak. Ime a pénz hatalma!

Ha a ruthének érdekében tenni akarunk valamit, akkor meg kell valóstanunk első sorban az Egán beszédjében hangoztatott elveket. Mert nincs hazáuknak olyan törvénye, mely megvédné a műveletlen ruthéneket a kazárok elkepzelhetlen uzsorája ellen és nincs az a segély, mely a nyomorgó nép kezébe kerüljön, míg kazár pálírkás boltok lesznek közöttük.

A ruthén nép vagyoniilag nap-napután pusztul. A semmi nélküli bevándorlott kazár pedig tíz év leforgása alatt száz eset közül kilenc esetben föld és háztulajdonos lesz. Önkénytelenül felmerült nálam a kérdés, midőn ezen vidékeken huzamosabb ideig tartózkodtam, hogy mi lehet ennek az oka. A kazár nem dolgozik. Okos talán, szerencsés, takarékos vagy élelmes, hogy semmiből oly gyorsan tudnak meggazdagodni? Egyik sem.

Kezdem behatóan és szerencsés alkalmak mellett tanulmányozni a kérdést. Elfoglaltatlanság és érdekeltség, csupán a szegény, nyomorgó nép iránt való szánalom kifolyásaként.

Sokat láttam, sokat hallottam, sokat tapasztaltam, de mondhatom, hogy semmi sincs oly veszélyes a ruthénekre, mint a kazárok beözönlése. Ezek kiélik, megcsalják őket lépten-nyomon. A leggyalázatosabb parazita életet élnek közöttük. Ezen csak a bevándorlás megállításával lehetne segíteni, bár már ez is késő, mert annyian vannak, hogy

a szegény föld és népe már el nem bírhatja őket, de elvégre is a jövő orvosságaként ez is jobb volna, mint semmi.

Aztán azt gondolja talán valaki, hogy ezen kazárokból lesznek jó magyarok és állampolgárok? Sohasem. Nem is igyekeznek magyarul tudni. Elég nekik az orosz nyelv, mely „üzletük”-höz szükséges, de a magyar nyelv nem érdekli őket. Még az állami iskolákat is ritkán veszik igénybe, mert félnek a magyarosító törekvésektől, hanem otthon az ugynevezett böcherekkel taníttatják gyermekeiket.

Ugron Gábor összeférhetlenségi ügye.

Budapest, márcz. 20.

Ugron Gábor összeférhetlenségi ügyét ma délután 5 órakor vette tárgyalás alá az inkompatibilitási bizottság. Az ülésen gróf Andrássy Tivadar elnökölt. Elsőnek Olay Lajos szolt, a ki előterjeszti, hogy szerzetesseknek be minden a szállításra vonatkozó okmányok és kéri Sándor Pál kihallgatását. A másik bejelentő csatlakozik Olay előterjesztéséhez. Ezután Ugron Gábor terjesztette elő írásbeli nyilatkozatát, mely így hangzik:

Tisztelt bizottság!

Az 1875. I. t.-cz. 2. §. b) pontja ekként szol: „A kormány-nal szerződési viszonyban álló vállalkozó, a mennyiben a vállalat esetleges nyereséggel, vagy veszteséggel van összekötve” országgyűlési képviselő nem lehet.

Ezen pont alkalmazhatóságához szükséges, hogy az egyik szerződő fél a kormány, a másik vállalkozó legyen. Az én vételi szerződésemet a közös hadügyminiszterium intendaturájával kötöttem 108 vaggon zabra, mely szeptembertől márcziusig volt szállítandó. Kérem az eredeti zárleveleknak a közös hadügyminiszteriumból való beszerzését, mivel én csupán másolatokkal rendelkezem és mint magánember az eredeti példányokat be nem szerezhetem.

A közös hadügyminiszternek hatósága polgári egyének fölött nincs; szerződéses következtében fölöttem sem ilyen hatóságot, sem valamelyes befolyást nem nyert; még kevésbbé vált hatóságommá és szerzett fölöttem hatalmat a katonai intendatúra, mivel polgári ügyekben bírói hatalma sem annak, sem ennek nincs: vételi szerződésemben a kikötött bíró a tözsebíró.

En szerződési viszonyban álló vállalkozó nem vagyok, mert én egyszerűen eladást, és pedig fix áron eszközöltem. A minnek kereskedelmi ügylet, és vételi szerződés a neve. Én ezen ügyletben eladófel vagyok, nem pedig vállalkozó, (Unternehmer, entreprenend.) Nem vagyok vállalkozó, mert ár árut természetes állapotában, minden átalakítás, feldolgozás nélkül adtam el és mert állandóan, üzletszerűen gabona eladással nem foglalkozom. A jelen ügylet is az esztendő hét

ket meginterviewol s azoknak titok-kincseit a közönség számára előhozza rejtekeiből! — A magyar hírlapíró utazó is, aki nem sajátja érdekes események színhelyére előzónál Konstantinápolytól Stockholmig, Lissabonig, Turinig, Segesvárig, s ennelfogva a magyar hírlapíró geográfus, ethnográfus, mint kivüle semmi zsurnaliszta a kerek földön.

A magyar hírlapíró alchimista is, aki a papiroshól aranyat s viszont az aranyból papirost tud átanyagítani! És ezenfelül még profétai csodák művelésére is képesnek kell lenni a magyar hírlapírónak! Az írásban olvassuk, hogy egy napon a Messias néhány árpa kenyérral több ezerre menő közönséget kielégített. Csoda volt ez! De ti, kedves pálya. társaim, már hetek óta jól tartjátok a százezerekre menő közönséget zabkenyérrel! De végül hagyam a magyar ijságírónak legkülönb feladatát és összes tehetségeinek kulminációját. A magyar hírlapírónak a leg-tökéletesebb, a legverzátusabb, a legsnájdigabb kortesvezérnek kell lenni! A magyar hírlapírónak ezenfelül még a politikához is kell érteni, de ez nem mulhatatlanul szükséges. Ennyi mindenféle terhet rakott a ti vállaitokra a sajtószabadság. És mindennek én voltam az értelmisszerzője. De azért mégsem kérek töletek bocsánatot, nehogy nekem is azt találja mondani valaki: „Te nem panaszkodol, te dicsekedel!” Igenis dicsekedésre méltó pálya a mostani hírlapírás. Mi mindannyian örömmel viseljük annak a feladatait. A munka csak a rabszolgának bűntetés, a szabad embernek a munka gyönyörűség.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Márczius 21.

A hírlapíró.

— Jókai felköszöntője. —

A sajtószabadság kivívásának évfordulóján a Budapesti Újságírók Egyesülete minden évben lakomát szokott tartani. Tegnap tartották meg az idei lakomát, melyen Jókai Mór hosszabb tószot mondott. Az érdekes felköszöntő alább következik egész terjedelmében.

Szeretett barátim s nem kevésbbé szeretett ellenségeim!

Midőn e nevezetes nap ötvenkettedik évfordulóján ezt a diszserleget áldomásra emelem, azon kell kezdenem, hogy töletek, a sajtó munkásaitól mélyen érzett meggyőződés szerint bocsánatot kérjek azért, hogy én hajdan vakmerő szóval a sajtószabadságot kikiáltottam.

Micsoda idilli állapota volt a boldog emléktű cenzúra korszakában egy magyar lapszerkesztőnek s az ő munkássági körének!

A szerkesztőnek kemény vinculumos szerződése volt a nyomdász kiadóval, mely szerint a szerkesztő esti 8 óráig az utolsó kéziratot átszolgáltatni köteles a nyomdai faktornak, a kiadó ellenben tartozik az egész lapszöveget kefelevonathan a korrektornak rendelkezésére bocsátani pontban 9 óráig: hogy a köteles példány 10 órára a dunaparti rendőrségi palota cenzori lakosztályában

prezentálthassék. A rendőrbizos 11 óráig kötelezve volt veres plajbászszal megjelölni azokat a cikkeket, melyeknek megjelenését aggodalmasnak találta. Akkor sietett a nyomdába lefoglalni a lapot. Ott volt még a főszemély, a metteur en pages. Annak a betűszedő állványán sorba rakva állottak akész, kiszedett rezerva cikkek, különböző nagyságban. Ezeket úgy hitták, hogy „neutralizált cikkek.” Azok közül a rendőrbizossal egyet értőleg kikerestek egyet, a mely sorszáma szerint a kiveresplajbászozott helyét akkurat betöltötte. Ezzel be volt fejezte a munka: a lap mehetett a sajtóba. Félítuaukettőkör már szerkesztő, munkatárs, korrektor, betűszedő mind aludta az igazak álmát, ki otthon, ki a Gambrinusban. Reggelre kelve a szerkesztő maga is kíváncsi volt megtudni, hogy mi van a lapjában? S ugyan nagyot bámult, mikor az erdélyi országgyűlés helyett ott találta az Aphroezza tengeraltali vulkánziget kifejlődését, az intendáns elleni kemény támadás helyén a buritai háromszintű kandurt s a legújabb állami kölcsön bírálatá helyén a „C” betű használata felőli szakszerű értekezést.

Hanem a munka kényelmes volt. Telegrammokkal a szerkesztőt nem nyugtalanították. A vidéki levelezők ellátták a lapot vármegyei tudósításokkal és bálhírekkel. Nem volt semmi sürgető. Az 1848-dik márczius 13-iki bécsi forradalomról a pesti hírlapok csak márczius 17-én értesítették az olvasóikat, négy nappal később.

S én közvetlen értelmi szerzője vagyok annak a fordulatnak, a mely ettől a paradi-

hónapos gabona-kereskedési szakára terjedt csupán. Más megítélés mellett minden dohánytermelő dohányának beadása alkalmával vállalkozó volna és nem eladói, a mit senki sem állított eddig, ámbar, hogy a dohány beadás nem is fix áron történik, hanem átadáskor megállapítandó érték ellenében.

A kormányval szerződési viszonyban álló és vállalkozó képviselő is csak annyiban jut összeférhetetlen helyzetbe, a meny nyiben — a vállalat esetleges nyereséggel vagy veszteséggel van összekötve. „Mintán én a zabot előre meghatározott fix áron adtam el és az utólagos elszámolásra való minden alkalmat kizárt, a hadügyminiszteriumtól vagy az intendatúrától nyereségem vagy veszteségem nem lehetett, azoktól nem is függött az.

Ezekből látható, hogy az 1875: I. t. cz. 2. §. b) pontjában megszabott feltételből sem az egyik, sem a másik nincs jelen, mivel vállalkozó nem vagyok és a kormánytól függő nyereség és veszteség ki volt zárva. Függelenséget pedig a polgári bíróság ítélkezése bontott.

Mindazonáltal előadom, hogy én e hó 17-ike óta sem a közös hadügyminiszteriummal, sem intendatúrájával szerződési viszonyban már nem állok, mert az eladott zabmennyiséget teljesen, az utolsó szemig, a kikötőt, élelmezési raktárakba beszállítottam, átadtam és az átvettéért, minek következtében vételi szerződése megszünt. Két élelmezési raktártól az elismervényt melléklék, azonban kettőtől még nem érkezett be. Kérem, a közös hadügyminiszteriumtól hivatalos nyilatkozatot kegyeskedjék bekérni, hogy szerződése teljesen lett-e.

Mély tisztelettel
Budapest, 1900. márcz. 20.

Ugron Gábor.

Rátkay László bizottsági tag kérdi Ugrontól, szállítattott-e más években is a katonaság számára terményeket? Ugron azt válaszolta, hogy 96-ban szállított, de 97 és 98-ban nem. Rátkay biz. tag: Az ideai átvételnél merültek-e fel nehézségek? Ugron: Nem volt jelen az átadásnál; nincs tudomása arról, hogy nehézségek merültek volna fel.

Andrássy Tivadar gróf biz. tag: Ki volt-e közt, hogy saját termését kell szállítani, avagy meg volt-e engedve, hogy másolt vett terményeket is szállíthat? Ugron: Nem volt semmi ily kikötés.

Rudnyánszky Béla előadó: A nyilatkozat kapcsán bemutatott okmánymások németül lévén szerkesztve, kívánatos lenne a bizottság használatára azok hiteles magyar fordításának a beszerzése. Rátkay biz. tag a képviselőház méltóságával nem tartja meg egyeztethetőnek, hogy a bizottság német okmányokat tanulmányozzon. Kéri ennél fogva a magyar fordítás beszerzését. Csak akkor lesz azon helyzetben, hogy Ugronhoz további kérdéseket intézhessen.

Elnök: Ez iránt a bizottság visszavonulása után fog határozni.

Rudnyánszky Béla előadó: A bejelentés általánosságban lévén tartva s csak itt precizizoztatván, kérdi szóló, volt-e Ugronnak a magyar államvasutakkal is szállítási szerződése. Ugron: Igenis volt. Kéri egyébként maga is az erre vonatkozó okmányoknak a kereskedelmi miniszteriumból való beszerzését.

A bizottság ezután tanácskozára vonult vissza.

Hosszabb tanácskozás után a bizottság elhatározta, hogy beszerzendők azok a kérvények, a melyekben a zabszállítási tizlet ala-

Adjon Isten nektek ehhez a munkához ezental is erős és kívánt sikert. Éljenek a magyar hirlapírók!

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— **Swordnától.** —

Az Ellenék részére fordította: **AMICA.**

XXII.

(Folytatás.)

(65)

Talán részben azért, mert a grófnak némi fogalma volt arról, hogy ha azt cselekszi, nevétségessé teszi magát, vagy talán, mert nem akarta a leányát megfosztani a Dóra társaságától, tudva, hogy az Éva életének az volt a legnagyobb öröme, vagy talán, a mi még valószínűbb volt, a saját méltóságával illőbbnek gondolta, ha egy bizonyos interjúját teljesen ignorál, tehát elhatározta, hogy a leányok a kölcsönös látogatásokat folytassák és midőn Dórával véletlenül találkozott, a leány vakmerősége iránti nehezítést viselkedésének még hatalmasabb és gögősebb udvariassággal jelezte és ámbár ezek a manifesztációk eléggé félelmet gerjesztők voltak, de Poliot kisasszonyra teljességgel semmi hatást nem tettek. Tudva, hogy az mit jelentett, csak mulattatta.

De azt nem tudta, hogy ő lordsága Woodlandba tett látogatásának az estején, a Chaceban a gróf és a fia között találkozás volt és hogy Vere, megtudva azt a látogatást, rossz neven vette az atyjától az ő szerencsétlen szerelmi ügyébe való beavatkozását, átkozott merészségnek nevezte, azt állítva, hogy ha Dóra elfogadta volna őtet, a helyett, hogy visszautasította, az által ő maga és a „koldus gróf” czime lett volna

pult, továbbá beszerzendő a magyar államvasutaktól az Ugron Gáborral kötött szerződés a talpfák szállítása tárgyában.

Beszerzendő a kereskedelmi miniszteriumtól a pokróczgyár felállítására adott előlegre és segélyre vonatkozó ügyiratok.

Mindezen iratok és felvilágosítások beérkezése után az elnök azonnali ülésre fogja összehívni a bizottságot.

E határozatok kihirdetésével az ülés véget ért.

Az új 12 pont.

Megemlékeztünk már lapunkban, hogy a „fővárosi polgárság radikálisan gondolkodó elemei” március 15-ike alkalmából „tizenkét pontba” foglalták nemzeti követeléseiket.

A 12 pont a következőket követeli:

1. Magyarország teljes politikai és gazdasági függetlenségét.

2. Az általános választási jogot titkos szavazással, a főrendiház eltörlését, a kerületek viszályzó jogát és a népszavazást az alkotmány érintő törvényjavaslatok fölött.

3. Az összes polgári és katonai kiváltságok, a czmek, rangok és rendjelek eltörlését, sőt azok viselésének büntetését.

4. A szólás- és sajtószabadságot, a szabad egyesülési és gyülekezési jogot és az arany bulla alapján a nemzet fegyveres ellenálló jogának visszaállítását.

5. A fokozatos adórendszer, a hitbizományok eltörlését, a főpapi javak szekularizációját, a nagy uradalmak állami kisajátítását.

6. A hazai ipar védelmét védvámokkal a dohány- és sómonopólium megszüntetését, a szabad italmérést, a fogyasztási adók eltörlését és a munkásvédelmet az egész vonalon.

7. Az önkormányzati intézmények helyreállítását a közigazgatási és egyházi téren, a bíróságok függetlenítését, ingyenes igazságszolgáltatást.

8. Az ingyenes állami népoktatást és a teljes vallásszabadságot, a kolduló szervezetek eltörlését és vagyonuk elkobzását, s papíntétség és a katonai házassági biztosíték eltörlését.

9. A békét a nem magyarajku nemzetiségekkel.

10. A nagyhatalmi törekvésekről való lemondást és hogy országunkat a nagy hatalmak semleges területnek ismerjék el, az állandó hadsereg megszüntetését és nemzetiség felállítását.

11. Dalmáciának visszacsatolását és Pozsega, Szerém, Verőce és Valkó vármegyéknek és a tengerpartnak visszazakapcsolását az anyaországhoz.

12. Március 15-ikének nemzeti ünnepként való megünneplését és hogy Kossuth Lajosnak, az 1848–49-iki minisztereknek és honvédeknek, valamint a vértanúknak emléke törvényben megörökíttessék.

Egyleti élet.

Az alsófehérmegyei általános tanítóegyesület az évi rendes közgyűlését folyó évi április hó 3-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg N. Enyeden az új városába nagytermében fogja megtartani.

ZENE.

Koozalski Raoul, mint már említettük, csütörtökön és pénteken hangversenyez Kolozsvárt. A művészről így ír a „Dresdener Anzeiger”-ben Brandes Frigyes, a kiváló kritikus:

„Koozalski Raoul egy kivételes jelenség, minő még eddig bizonyára nem volt a világ is várható. Ő kettőzetetve haladta meg korát, s egyszerűsége nagy szerencsése volt, hogy rendkívüli tehetséget legszűkebb környezetben már helyesen felismerték, s amint most kitűnt, helyesen áptolták is. Nemcsak technikailag áll magasan, hanem gondolkodó művész is. Játéka megtisztelve és nem a lady és oly makacs volt és oly indultatos, hogy a gróf, a ki alig jött helyre a Woodlandban nyert vereségből, most az egyszer elhallgatott és kénytelen volt felemlíteni nélkül hagyani, a mit meg akart tőle nyerni — azt az ígéretet, hogy házassági ajánlatát nem fogja Poliot kisasszonnyal szemben megújítani. Az egészbe véve, az a nap lord Roxminsterre nem volt kellemes tapasztalatokkal teljes.

— Örülök, hogy holnap nem leszünk nagyon sokan, — mondá lady Éva, a rövid csendességet megtörve; jobb szerek azokkal a nehányakkal lenni, a kiket az ember jól ismer — hát te, édes?

— Igazán? — mondá Dóra mosolyogva. Az ugyan jó a létező körülményekben, mert Mannamedban bajosan lehetne sokakat meghívni. Lássuk — leszünk tizenketten? Nem gondolnám, hogy többen lennénk. Számítsd!

— Én nem hiszem, hogy olyan sokan legyünk. De megszámlálom. Három a rektor családjából és három töle: az hat; Vere és én; nyolcz; a püspök két leánya és a kuzinjuk — én azt hiszem, hogy ő a Mabel jegyese. Édesem, örülök, hogy te olyan jól vagy velük, de én nem tudtam hozzájuk alkalmazkodni; ők olyan feszesek — mondá lady Éva egy kissé bosszusan beszélvé, mert valóban a kis lady sokat szenvedett azon erőfeszítésében, hogy a highchesteri püspök két magas és tekintélyes leányának az ismeretséget kultiválja.

Lássuk, hol voltam? Oh! Nyolcz meg három tizenegy és Curzon ural tizenkettő. Épen tizenketten leszünk, ugy-e?

Dóra a vállait vonogatta.

— A mi számunk a végzetes szám lesz, mondá édesem, számítsunk még egyet. Ryder ur is el fog jönni.

— Oh! kiáltá Lady Éva. Tizenhárom! Milyen borzasztó rossz szám! És én azt gon-

telt s változatban gazdag. Ereje s erélye természetesen még nem lehet férfias, de várakozáson felül kifejezésteljes s bámulatot keltő, különösen a szenvedélyesen rohamos helyeknél és teljes fogású játékaiban. Még meglepőbb az ő szellemi munkája, a tisztaság a tematikus kivitelben, melylyel sokszor még jó játékosok sem bírnak. Én azt állítottam, hogy a lengyelek általában nem valami kimagasló Chopin-játékosok; Koozalski meghozta az ellenbizonyítékot s engem jobbról győzött meg.”

IRODALOM.

Erdélyi Irodalmi Társaság. Az Erdélyi Irodalmi Társaság vasárnap, e hó 25-én délelőtt a városába közgyűlési termében felolvasó ülést tart, melyen *Csengery Gyános* értekezést, *Versényi György* költeményi, *Gyalui Farkas* elbeszélést olvasnak föl.

SZÍNHÁZ.

„Itthon” a színházban. Az „Itthon” színházi előadására gyorsan folynak az előkészületek. A végleges programot már az eddigi közleményekből ismeri a közönség. Most csak az van hátra, hogy az előadás napja is meg legyen állapítva.

Deborah. A közbejött betegségek miatt tegnap hirtelen Mosenthal darabját rántották elő. *Fáy Szeréna* nagy átokjelenetével zajos, percekig tartó tapsokat kapott. A színház csaknem üres volt.

Műsorváltozások. A színészek nagy része influenzás s e miatt az egész hét műsora változást szenved. Hogy melyik nap mit adnak, azt nem lehet tudni. Az igazgatóság a műsort csak időről-időre állapíthatja meg mindaddig, míg a betegek száma nem apad. A *trónért* előadása csütörtökről szombatra marad, ha ugyan akkor nem jön közbe valami akadály. Ma *A menyem*-et adják. Holnapra a *Fokról-fokra* című régi színművet tűzték ki.

Adomány a színészek nyugdíj-intézetének. Nagyságos dr. *Moldován Gergely* egy. tanár ur, a „Flórika” szerelme” szerzője 100 koronát és a kolozsvári *Takarékpénztár és Hitelbank* r.-t. m. t. igazgatósága 50 koronát kegyeskedtek adományozni a kolozsvári Nemzeti Színház nyugdíjalapjára. Nemzeti intézetünk nevében a nyilvánosság útján fejezem ki halás köszönetemet. Kolozsvárt, 1900. március hó 21-én. *Tóth József*, alappenztárnok.

Embertelenség.

Péczelről írják: Ismeretlen tettesek a gróf Ráday-család sirböltjét feltörték, szentségtelen kezekkel felszakították a koporsókat, széthányták a porladó csontokat. A szétrombolt koporsók között van a tudós Ráday Gedeonnak és nejének koporsója is.

Korunk az emborszeretetet, a humanizmust irta zászóljára. Szeretni embertársainkat, segíteni rajtuk, míg élnek s kegyelettel viseltetni emlékük iránt haló porukban is. A vadalizmus korszaka rég véget ért, a pogány korszak maradványai összeomlottak s romjaikon felépült a keresztény társadalom, mely az erkölcsök szelidségét, a humanizmus gyakorlatát tűzte ki céljául.

Ámde miként mindig voltak és lesznek

doltam, hogy Ryder ur nem jött vissza a vadászatról, vagy a hol volt.

— Tegnap jött vissza. Matt bácsi látta őt valahol Mannamedban és midőn a piknikünket említette, nem tehetett kevesebbet, minthogy meghívja. És ő elfogadta a meghívást, mondá Dóra röviden.

Az a rövidség, melylyel beszélt, szokatlann volt és haragos kifejezése szintén. Mind a kettőt észrevéve, a kis Lady Éva rokonzenves volt.

— Milyen kár! mondá. Azt a borzasztó rossz számot ő csinálja és te kívántad, hogy ő ott legyen, ugy-e?

— Nem — nekem nem volt szükségem reá; jelenléte alkalmatlan és bosszantó! Azonban, miután visszajött Golden Rangeba, nem látom, hogy miképen kerülhették volna el, hogy meg ne hívjuk. De azt kívánom, hogy bár lett volna esze a meghívást visszautasítani!

Dóra türelmetlenül mondta ezt és még mindig haragos arccal és egy csomó élénk színű őszl levelet, bíbor vörös, aranyos és bronzszínű levelet, melyeket a kezében tartott, tépdelt öntudatlanul össze.

— De — folytatá — ő elfogadta a meghívást és eljön — és — azt hiszem, hogy ezen nem lehet segíteni!

Haragja és ingerültsége annyira nem hasonlítottak az ő rendes modorához, mint beszédének az élessége. Éva reá nézett és azt gondolta, hogy megértette annak az okát. Hirtelen elpirult.

— Dóra — mondá, gyorsabban beszélvé, mint rendesen — édesem, én miattam van ellenedre az ott léte? Mert igazán mondom, hogy nincs okod reá, én nem csinálom abból semmit, ha találkozik vele. Mondtam neked, hogy az atyám oly szépen, olysimán viselte magát e dolog felett és aztán, te tudod, hogy ő oly teljesen visszalépett, hogy —

férgek, melyek a fatörzsnek egészséges hajtásait megsemmisítik és úgy az egész fának vesztét okozzák: akként a társadalom tesztén is rágódna egyes férgek, mert férgeknek nevezhetők azok az emberek, kik megfedkezve emberi mivoltukról, oly tettekre ragadtatják magukat, a mi a teremtes koronáját lealacsonyítja az állatok közé és megmetyélyezi az emberi társadalmat.

Vajjon nem embertelen tett-e az, midőn a halottakat a sirban sem hagyják pihenni, hanem behatolva oda, felszakítják még a koporsókat is s abból a porladó csontokat széthányják, a szél szárnyaira bocsátják.

Bárkinek csontjaival történjek meg ez a jó embertelen bánásmód, annyi bizonyos, hogy az ily tett mindenkit, kinek szívében az érzésnek csak egy paránya van is meg, megindít, szájalomra gerjeszt, hogy van halandó s ép ember társunk, ki ily aljas dolgra képes.

Jelen alkalommal nem egy egyszerű gatzetről van szó, hanem egy oly brutális eljárásról, mely nemcsak az egyes embert, de az egész társadalmat, az egész hazát szájalomra kell, hogy indítsa.

Ráday Gedeon koporsójának feltörése és csontjainak szétszórása, nem egy igénytelen embernek a meggyalázása, hanem meggyalázása egy nemzetnek, melynek Ráday számottevő tagja volt, meggyalázása a magyar irodalomnak, mely benne egy kiváló munkást vesztett és meggyalázása a társadalomnak, mely még kebelén tűr oly férfiakat, kik az állatnál is alábbvalók!

Emberszeretet és humanizmus, vajjon mikor jön el már a te országod?

B. L.

Ellenzék.

Az új évnegyed közeledtével új előfizetést nyitunk az „Ellenzék”-re.

Előfizetési feltételeink:

Egy évre — — — — — 32 korona.

Egy félévre — — — — — 16 „

Egy negyedévre — — — — — 8 „

Egy hóra — — — — — 3 „

Előlehet fizetni minden naptól kezdve.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 21.

— **Időjárás.** Kolozsvárt egészen kiderült az idő, reggel 1 fok hideget mutatott a hőmérő, de a déli órákban már kellemes meleg volt. Az erdélyi részek többi pontján is kedvező az időjárás. Csendes derült idő jeleztek a reggeli órákban: Tordáról (m. 2), Maros Váshelyről (m. 1), Szász Régenből (m. 2), Tóvisről (m. 3), Dieő Szt. Mártonból (m. 2), Sóváradról (h. 2), Segesvárról (h. 2), Sz. Udvarhelyről (h. 3) Brassából (h. 3), Cs.-Szereadából (h. 7) Zernstől (m. 1). Széles derült, idői jeleztek: Maros Ludasról (h. 1), Predeáról (h. 5), Derült időt s erős széllel: Sepsz Szt. Györgyről (h. 3). Derült időt keleti széllel: Kézdi Váshelyről (m. 2). Borult csendes időt csupán Kis Kapusról (m. 2). és Csik Gyimesről (h. 1) jeleztek.

— **A hivatalos tavasz.** A tavasz a mai napon hivatalosan megérkezett. Megérkezett vele az éj nap egyenlőség is. Innen kezdve már a nap nyulni kezd s az éj rövidül. És a milyen arányban nyulni a nap, olyan arányban melegedik a légkör s így nagyvalószínűséggel meg fog érkezni a valódi tavasz is, nemcsak a hivatalos. A mai hivatalos tavasz elég fényes, elég napos, de a föld kopott és a fák — még a szegény fű is — teljesen csupasz s így bizonyos, hogy a tavasz csak a kalandári-

— Hogy még ha nem volna Syd, hogy téged védelmébe vegyen, akkor sem félnél tőle, hogy elevenen elnyel! — szóló közbe Dóra, őtet tréfásan elhallgattatva. Nem, nem — Éva — nem azért! — Édesem, nem kell többé attól félni, hogy tégedet zavarjon vagy bosszantson. A mint monadt, ő teljesen vissza vonult. Nem — nekem nem volt szükségem Ryder urra, mert nem volt szükségem reá és megkaptam; következtetésképpen bosszantokod — ennyi az egész!

Úgyesen más tárgyra fordította a beszédét és midőn Lady Éva egy óra múlva elment, Ryder Évától nem mondott többet.

XXIII.

Kikisaraztatása napjának az esteje óta, midőn Ryder Évát a woodlandi kert ajtajánál elárulta magát Dóra előtt, Dóra csak kétszer látta őtet és soha sem egyedül, Rydernek nem volt alkalma — Dóra határozottan kerülte, hogy alkalmat adjon, hogy azon vad kitöréséhez egy szót pótoljon. Távolléte alatt — a szomszéd kerületben vadászott — Dóra igyekezett szavait és őtet száműzni a fejéből, nagyon jól tudva, hogy még ez a távollét is azért volt tervelve, hogy udvariását annál jobban folytathassa.

Hevesen vádolta magát, amiért valahogy azt a benyomást tette Ryderre, hogy nem az udvarlása volt ellenére, de az idő megválasztása, melyben szerelméről szólott és tudva és bosszankodva rajta, hogy ő azt gondolta és azt gondolva egy időre visszavonult, csak azért, hogy visszatérve folytathassa.

Hogy folytatni fogja, mielőtt időt, helyet és alkalmat talál reá, az ő olyan bizonyosan tudta, mintha az eszejárásában olvasni tudott volna. Hogy közönyössége, hidegsége, vagy nem tetszése nyilvánítása ál-

umban fungál és nem a természetben. Az igazi tavasznak dal van ajakán és virág a kebelén. Ott künn a szabadban halljuk, ott künn látjuk, ha majd megérkezik. Ott esat-tan fel a dal rejtett patak mentén zöldülő fák között; ott nyílik a virág pászitos völgyben védő bokor alján. Ekkor, csak ekkor lesz az igazi tavasz, a melyik nem hivatalos, hanem az isten szabad ege alatt a természetben fakad.

— **Kossuth emlékünnap a theologiaián.** A ref. theologia ifjúságát úgy látszik, hogy a folytonos ünnepségek nem hogy kiérdemelték, de megeddig, újabbak tartására serkentik. Folyó hó 24-én (szombaton) d. u. 5 órakor az intézet disztermében Kossuth halála emlékének szentelnek néhány percet önképzőkori díszgyűlés alakjában. Ének vezet be az ünnepélyt, mit a Farkas Károly imája követ, emlékbeszédet Tóth Gyula, alkalmi szavallatot Márton Árpád fog tartani. Rácz Dező „Kossuth nóták”-at; Makovcsák J. és Nagy Ö. négykezes zongora darabbal fognak közreműködni. Az önképzőkör választmánya külön meghívókat nem bocsát ki, a n. é. közönséget ez uton kívánja meghívni.

— **Ferencz József**, unitárius püspök, ki néhány napig betegen feküdt, a mint értesülünk, most már csaknem egészen jobban van.

— **Néprajzi gyűjtés a székelyföldön.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek egy expedíciója: Herrman Antal, néprajzi előadó, Kovács Géza titkár és Vikár Béla a múlt héten igen érdekes és nagyszerű kirándulást tett a Székelyek közé, Udvarhely megye legféltreosb falvaiba. Az expedíció egy célja volt a Kárpát-Egyesület készülő néprajzi muzeuma részére tárgyak gyűjtése. Ez a szándék fényesen sikerült. A derek székely nép lelkes fiainak és felvilágosult papjainak segítségével legnagyobbbrészt önkéntes adományból az érdekes néprajzi tárgyak nagy száma gyűlt össze a Mátyás király szülőházában felállítandó muzeum részére, köztük nem egy oly eszköz, mely eddig a magyar néprajz körében ismeretlen volt.

Ezenkívül az expedíció a magyar ház keletkezésére vonatkozólag is új és rendkívül érdekes adalékokra tett szert.

A faktorisztikai gyűjtés pedig egyenesen szenzációs eredménnyel járt. Ugyanis néhány faluban előkerültek az ő-székely népbőladdak szövegeinek szebbnél-szebb változatai s e balladák ősi dallamai, melyeket Vikár a phonographba énekeltetett. Egyik helyen, Kis-Medesér faluban régi székely kesergőket játszott a phonographba az ottani székely zenekar.

Még nagyobb és örvendetesebb eredmény az, hogy Enlakán és Firtos-Váralján Vikár megtalálta az elveszettnek hitt ősrégi magyar virágéneknek számos remek példányát, szintén dallamaikkal együtt.

A Kárpát-Egyesület néprajzi bizottsága tegnapi ülésén lelkesedéssel vette tudomásul a szép eredményt s köszönetét fejezte ki az expedíció tagjainak. Elhatározták, hogy a muzeum megnyitásával kapcsolatosan bemutatják az expedíciónak az eredményeit is népies előadásban.

Az expedíció egyik tagja, Vikár, most újra elindul a Székelyföldre s tovább folytatja ottani gyűjtéseit, melyekről április folyamán be fog számolni a kolozsvári és a budapesti közönségnek.

— **Vizsgálat a tanítóképezdei sztrájk ügyében.** A tanítóképezde sztrájkja ügyében tudvalevőleg vizsgálatot indított a kormány. A vizsgálat, melyet *Kozma Ferencz* tanfelügyelő vezet, két hete foly s a napokban nyer befejezést.

— **A háború.** Roberts lord tábornagy, londoni jelentések szerint

tal képes lesz őtet elhallgattatni, azt az önmegfedkezés ötlet pillanatában látta, hogy arról a reményről letegyen. Kerülni őtet egy bizonyos pontig volt minden, amit tehetett.

Boszantotta Dórát, hogy erőelvéssége és bátorsága daczára, ilyenféle félelmet kellett éreznie, pedig tudta, hogy félelemmel nézett azon pillanat elibe, midőn Ryder Évát nem lesz képes hosszasan féken tartani.

Midőn megtudta, hogy Mannamedba vissza jött, megrettent; midőn hallotta, hogy a nagybátyja meghívta és az a meghívást elfogadta, az majdnem rémülettel töltötte el.

Mert, bármennyire igyekezett, alig volt lehetséges, hogy egy egész nap képes legyen tőle menekülni. A jó Matt bácsi az ő ártatlanságában nem tudta, hogy azon kívánsága által, hogy a házgazdájához udvarias legyen, az ő drága Dórájának az örömét a piknikben teljesen elrontotta. — Ha tudta volna, valószínű, hogy Flower ur, a helyett, hogy a házi gazdáját szívesen meghívja, inkább a folyóba dobta és ott hagyta volna.

Boliver malom, azon rossz hire daczára, mely ellen Lady Éva kifogást tett, szép és festői hely volt. Ami azt a történetet illeti, melynek kísérteties hírt köszönhetette, abban nem volt semmi renyeges. Az olyan borzalmas gyilkosság volt, a melynek a közönséges gyilkosságok szoktak lenni.

Azon időben, midőn Boliver — a ki régóta por és hamu a mannamedai temetőben — e malom tulajdonosa volt, két legénye egy dorbézolás után összeveszett és az egyik előbb leszúrta a társát és ezután a külső lépcsőről ledobta a vízbe. Halva kapta meg és gyilkosának az összezúzott testét a nagy malom kereke alatt találták meg.

(Folytatás következik.)

Oranje szabadállam területén lényegileg befejeztéknek tekinti a háborút. Először csapatok sehol sem mutatkoznak, kivéve Olivier parancsnok kommandóját, a mely Oranjen át akar Aliwal-Northból Kroonstaandba jutni. Angol lovasság és tüzérség fogja útját állani az alkalmas ponton.

Az új háború további részének feladata már Tranzvál meghódítása. Ehhez készül most Roberts lord. Hadműködési alapjául Bloemfonteint választja és három hetet szán arra, hogy ott megfelelő hadi- és élelmi-készleteket halmozzon össze és kellőképpen biztosítsa összeköttetéseit nyugat és dél felé. A burok állásfoglalása Kroonstaandnál szintén nem egyéb, mint kísérlet Tranzvál déli határának a megvédelmezésére. Ez a város a bloemfontein-jonenesburg-pretóriai vasut mentén, közel a tranzváli határhoz, a Vaalsch folyó partján fekszik. Joubert tábornok 20.000 embert összehozott a Kroonstaandban, a folyó és a dombok felhasználására jól megerősítéssel állásait és már is szétrombolta a Bloemfonteint felől jövő vasutat. Azt kell tehát hinnünk, hogy itt várható az a döntő csata, a mely Leyds dr. szerint határozni fog a délafrikai köztársaságok sorsa fölött.

— **Hegedüs köszönete.** Hegedüs Sándor Kolozsvár város Tanácsának névnapj üdvözlésére a következő levelet intézte Szvacsina Géza polgármesterhez:

Nagyságos polgármester Ur!

Fogadják Nagyságod és a tekintetes Tanács minden egyes tagja forró köszönetemet nevnapja alkalmából küldött szíves, meleg üdvözlésként. Halálam gondolkodni erre és maradok igaz hívók:

Hegedüs Sándor.

— **Nagy idők emléke.** Az országos történelmi emlékműzeumi fővárosi választmánya Kreith Béla gróf elnöklése alatt tegnap d. e. értekezletet tartott. Az értekezleten megbeszéltek egy Budapestben tartandó országos ünnepi közgyűlés tartásának részleteit. E gyűlés a nyár folyamán, vagy Budavár bevételére, vagy egy másik nevezetes csata napján fog lefolyni, s oly időben, midőn Czetz János tábornok Amerikából hazatérhet, kinek díszelnöksége mellett fog ez országos ünnepség lefolyni. Az ünnepi közgyűlés napján fogják a Pilvax kávéház emléktábláját is leleplezni. E czélra a Nemzeti dal szövegére egy rendkívül lelkesítő zenét írt Zimay László zeneköltő és tanár. Ennek elnevezésére a Ganz-gyár énekkarát fogják felkérni. Az ünnepély részleteinek előkészítésére a muzeum hivatalos lapját a „Történelmi Lapok”-at április elejéig ismét megindítják és pedig hetenként a fővárosban fog megjelenni. Az ünnepi közgyűlésen fogják megalkotni az összes vidéki városok és nagyobb községek hazafias körét.

— **Furfangos szédélgő.** A Brassó-Kolozsvár közötti vasútvonalon tegnap egy gyanus kinézésű úr szállott be. Hogy melyik állomáson szállott be, azt nem lehet tudni, mert több állomáson keresztül ügyesen bujkált egyik kupéból a másikba, hogy a kálauz figyelmét elkerülje. A gyanus ur azonban, miután kételyei voltak, hogy ezt a játékot folytathatja egész végig, egy értékes börtárs-kát kieszemelt magának, elemelte egyik kupéból alkalmas pillanatban és egy távolabbi kocsiiban helyezkedett el. Nyugodtan várta azután a kálauzt. A kálauz nem sokára meg is jött s jegyet kért az előtte új utastól. A gyanus ember zavart színellett, de végre aztán egész közönyösen kijelentette, hogy értékes börtársát zálogban hagyja. A kálauz elfogadta. Időközben aztán a gyanus ur Kolozsvárt leszállott. A konduktor is Kolozsvárt az állomásnál letette a zálogbaadott börtársát, hogy az illető esetleg kiválthassa. Mindezekről mitsem tudott egy Fridmann nevű marosludasi úri ember, kié a táskája volt. Kolozsvárra jött és mikor itt le akart szállani, akkor vette észre, hogy táskája elvesztett. Be is jelentette azonnal és azután bejött a városba. Mikor elvégezte dolgai, az állomásra ment, hogy visszaautazzék, az állomásra látta, hogy táskája megkerült. Oda is ment, hogy átvége. De milyen nagy volt csodálkozása, mikor átvételét megtagadták. Tudakozódott: hogy miért? Meg is kapta rá a felvilágosítást abban, hogy ezt egy ur, ki nem tudott fizetni, zálogban hagyta. A tulajdonos azonban nem sokáig várakozott, hogy igaza kerüljön. A gyanus ur is megérkezett és pedig azzal a szándékkal, hogy az értékes táskát kiváltsa. Pénzt hozott. De a pénz is gyanus eredetű lehet. De úgy látszik, kurtaszszerű szédélgő volt, mert különben nem tért volna vissza az állomásra. A gyanus embernek az volt végzete, hogy el akart utazni, nehogy itt baj érje. Hogy a gyanút elhárítsa magától, tulságosan furfangos akart lenni és becsületes emberként ki akarta váltani a börtársát. Bele vesztett. A dolog vége az lett, hogy Fridmann átvette a börtársát, a gyanus urat pedig a rendőrség

itt marasztotta a barátságos ebédre. Most be van csukva s így kolozsvári pénzszerményének sem vehette hasznát. Elmondhatja magáról, mint az egyszerű ember: „Így jár a becsületes tolvaj!”

— **Osányi László szobra.** Csányi László, 1848—49-beli miniszter és erdélyi teljhatalmu orsz. kormánybiztosnak kiválóan sikerült szobra készült el Budapesten. A szobor a vértanunak Zalamegye székházában lévő alapfestménye után készült és a kiváló államférfi alakját, kifejezésteljes arcza, magas homlokának mély gondolkodást eláruló reddővel nagyon gondos és szép kivitelben ábrázolja. Tegnap tekintették meg a vértanunok a becsületes Püspök Grácián lovag nyug. huszár főhadnagy társaságában az orsz. történelmi ereley muzeum igazgatója Kuszko István, a Jablonszky Vincez budapesti műtermében készült szobrot, melynek talapzatán a vértanú halála alkalmával az emigrációban írt következő verse olvasható:

„Lángkeblű hazafiúk, díszes ékessége Zalának, Vágyad örök, kinek a szép munka údvé vála; Aggott, vén karod a sok munka alatt ifjú lón, Vészben erőd kélt, mint kelt föl a pálmalevél; Élét a honnak s érette halál, a szabadság Szellemé volt az, a mi néked is életet adott, Nem háttal te bírt, te előbb haltál, mikor a hon Végső sóhajtott, élted el akkor aludt. Sokban, igen sokban bírtál sán büszke szemével S al’ még sem láttad Görgey lelkületét, Biztál benne, mint a hon bizott s lón szíle gyilkos Tégedet atyjának hitt, a hon anyja vala.

Szemere Bertalan.

A vértanunok a becsületes megígérté, hogy a szoborból egy-egy példányt az orsz. tört. ereikye muzeum kolozsvári és budapesti gyűjteménye számára, egy-egy példányt Zala megye, Vas megye, Pozsony megye, Bihar és Arad megye részére. Összesen 16 szobor készült, melynek egy-egy példányát az említett vármegyéknek kívül az örökösök birtokába fog jutni. E helyen megjegyezzük, hogy az orsz. történelmi emlékműzeumi azt is terve vette, hogy Csányi László egykori kolozsvári lakását emléktáblával jelöljék meg. A házban most az „Ellenzék” kiadóhivatala van elhelyezve.

— **A dévai m. kir. áll. főreáliskola** Salamon Ferencz önképzőkör, méltó programmal ülte meg márc. 15-ike ünnepét. Kerekes Tivadar VIII. o. t. a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” szent eszméiről beszélt, Engel Dávid VII. o. t. méltatta a nagy nap nagy eseményeit.

— **Az osztályorszájáték húszas.** Az osztályorszájáték húzásán a következő számokat húzták ki:

20.0000 koronát nyert: 65248.

10.000 koronát nyertek: 31017 78530.

5000 koronát nyert: 22752.

2000 koronát nyertek: 2957 5985 8220 19897 24553 26068 32992 38254 39467 45896 47743 48603 48907 49284 57777 70776 72723 74558 99069.

1000 koronát nyertek: 1922 11715 12482 13943 15148 16323 23845 23009 35189 36680 39918 42263 42695 44075 45151 49669 49802 50476 50151 50254 81041 54655 55458 59352 62807 66296 67012 74181 74999 74181 75559 77905 80538 84770 90249 93544 95833 95699.

500 koronát nyertek: 3774 5300 6146 9922 10758 13293 15684 22780 23677 23264 25565 27305 27226 27305 29799 31137 33299 34531 35323 39292 42693 47590 54589 55696 55067 58196 78701 61427 65819 65597 66492 67355 68552 69555 75855 80583 81294 82514 82460 86755 88986 8132 90039 92392 92988 93759 93941 95392 99339 99614.

— **A kolozsvár-monostori kerületben** létesítendő ifjúsági és népkönyvtár javára 1900. évi márczius 24-én szombat este 7 órakor a m. kir. gazdasági tanintézet dísztermében zene- és felolvasási estély lesz.

— **Magyarok Rómában.** A második magyar zarándok csoportot Propper N. János igazgató, ki egyesülten a máv. városi menettgyőrirodájával igen szépen sikerült zarándoklatot rendezett a közelgő nagy hét alkalmából újabb zarándoklatot rendez Rómába. E zarándoklatban, mely egyszersmind legkellemesebb tavaszi társas utazás, résztvevők első csoportja április 5-én a második csoport április 7-én indul Budapestről. A magyar zarándokok az egész nagyhetet Rómában töltik, részt vesznek a nagyheti szertartások utólrhetlen művészettel lefolyó ünnepségein, hódoló tisztelgetést végeznek XIII. Leo pápánál. Számosan a zarándoklat befejezte után Rómából Nápolyba kirándulnak, mások ellenben Florence, Velence-Fiumén át térnek haza. Ez alkalomra rendkívül mérsékelt menettéri jegyek adtak ki, melynek az utazáson felül Rómában stb. lakást és teljes ellátást is biztosítanak. Jelentkezéseket elfogad Propper N. János igazgató Keleti Utazási Vállalata. Budapest, IV. Zöldfa-utca 27 sz.

— **Öngyilkosság.** Kecskés Imre, a helybeli honvéd ezred 12. századbeli szakaszvezetője, ma déli 1 órakor szolgálati fegyverével szíven lőtte magát és azonnal meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **Az országgyűlés becsülete.** Gárdos Juon mohácskészségi oláh parasztnak nem tudni micsoda afférje volt a törvényhozással, mivelhogy nagyon el van keseredve törvényhozás, törvény és mindenféle állami hatalom ellen. Legutóbb valami mezőrendőrségi kihágást tárgyalt a körjegyző a község-házán, Gárdos Juon berontott a tárgyalószobába, asztalára vágott a körjegyzőnek és durva szavakkal illette a törvényhozást, az összes törvényeket, a kormányt, alispánt, körjegyzőt, bírót. A tordai királyi ügyesség megindította nyomban a bűnvádi eljárást az országgyűléssel szemben elkövetett becsületsértés czimén. Az eljárás azonban csak az országgyűlés felhatalmazása alapján folytatható s a kolozsvári kir. főügyesség most a képviselőházhoz fordult a megtorlás meg-

gedése végett. Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, tegnap terjesztette be a kérvényt, a melyet, az elnöki indítvány szerint, a Ház igazságügyi bizottságának adtak ki véleménymondás végett.

Mulatság.

A pinzerek bálja. Tegnapelőtt este a kolozsvári Pinzer-Egylet javára a kolozsvári pinzerek a Központi Szálló emeleti dísztermében fényesen sikerült táncmulatságot rendeztek. Együtt volt ezen a mulatságon a kolozsvári vendéglősök és kávékosk színe java és a pinzerek csaknem teljes számmal. A mulatság élén Nagy Gábor állott, a ki az egylettel szemben különben is gyakran mutatta ki áldozatkészségét. A rendező bizottság tevékeny tagjai voltak: Feszl József, Gárdonyi Imre, Moldován Dániel, Simon József, Walther Károly, a kik mindent elkövettek a mulatság érdekében és hogy fáradozásuk nem volt hiábavaló, mutatja az eredmény, mert a táncmulatság felülfizetésekkel csaknem 600 koronát jövedelmezett az egylet részére. A mulatság késő éjféltől tartott szakadatlan jó kedvvel s a kik jelen voltak, még sokáig megőrzik ez estély szép és kellemes emlékét.

Gyászrovat.

Alolirottak mély bánattól lesújtva tudatjuk, hogy a felejtéhetetlen jó édes anya, nagyanya, nővér, rokon és barátné. özv. **Benigni Jánosné** szül. Igloi Marschalkó Anna életének 66-ik, örvessége 10-ik évében f. hó 19-én reggel 7/9 órakor hosszas szenvedés után megszűnt élni. Az áldott lelkű édes anyát, a gyöngéd szerető nagyanyát, a jó nővért, roknot és barátné a hála és tisztelt kiapadhatatlan érzelmeivel kikísérik övéi végső útjára. Kolozsvárt, 1900 márczius 19-én. Benigni Anna férje Reschner Károly, Benigni Zsuzsanna, férje Poszler K. József, gyermekei és vejei, Reschner Anna, Reschner Ilona, Poszler Erzsike, Poszler Irma, Poszler Gyula, Poszler Teréz, Poszler Józsa, Poszler Károly unokái, Nagy Dánielné sz. Igloi Marschalkó Zsuzsanna, mint testvére és gyermekei. Az elhunytak számos testvére, gyermekei és sógornője. Temetése ma délután ment végbe nagy részvétel mellett.

*

Id. Schwartz József cipész Kolozsvárt meghalt.

Közönség köréből.

„A vámszedés”.

Ezen a czímen az „Ujság” czímű napilapban egy közlemény jelent meg, mely szerint „több iparos panasol, hogy áru-sátráért egyik vámszedő 12 a másik 14—16 a harmadik pláne 18 kr. vámot követel, a kirakodásnál nincs egy bizonyos meghatározott összeg, tovább, hogy a szedett helypénz ellenében vámjegyet nem adnak senkinek, a mi pedig nem korrekt eljárás, mivel így feltevének senki sem tud ellenőrizni; egyszerszál a vámhivatal becsületében nem kételkedik ugyan, de hát pontos — helyesebben — becsületes számadás ily módon nem képzelhető” stb., legyen szabad tehát a felhozottakra a következő helyreigazítással élni:

1-ször összesen két vámszedő van, tehát a harmadik 18 krt nem vehet, ez hát magától elesik,

2-szor a földön való kirakodásnál bizonyos összeget megszabni nem lehet, végül a vett helypénzről vámjegyet adni — még gondolatban is — képtelenség.

Ha a közlemény szerzője annyi fáradságot vett volna magának, hogy a vámhivatalba jöjjön szívesen megmutattuk volna — mert hiszen nem titkos dolog — a vásárvám, állás és helypénz szabályzatot, a mely szerint helyi iparos, vagy másféle árus semmiféle vámot nem fizet, hanem igenis fizet az elfoglalt terület minden négyyszög méterét után 2 kr. helypénzt, az állás és helypénz szabályzat b. szakasz I. II. III. fejezet 1. 2. 3. és 4. pontjai értelmében, e szabályzatot pedig nem a vámszedők — hanem Kolozsvár sz. kir. város t. t. Tanácsa szerkesztette. a t. t. t. törv. bizottság megállapította és a nagymélt. m. kir. befűgym. 79285—1892. szám alatt jóváhagyta.

Egyben biztosíthatom a közlemény szerzőjét és arra „több iparost”, hogy az ezen évi folyamán megjelent piaczrendezés után egy új felmérés fog eszközöltetni, de én alig hiszem, hogy ez a helypénz leszállításával járna, mert én azt két panaszló iparost nagyon jól ismerem s ha az áru-sátrát teljesen szabályszerűen felmérném bizonynyal 20—24 kr. helypénzt fizetne.

A földön való kirakodásnál szintén nem lehet egy összeget megszabni, hiszen a terület foglalás mindennap más-más, ma elfoglal valaki egy négyyszög méter helyet, holnap jobb vásár reményében 6—8 kosár áruval jelenik meg ez pedig már 3—4 négyyszög méter helyet tehát többet kell fizessen, az pedig, hogy mindenki annyit fizessen a mennyit épen akar — azt hiszem szerző ur is elismeri — nem lehetséges, mert végül is városi közjóvédelem és nem a Csáky-szalma; arra szabályrendelet van és annak érvényét szerezni kötelesség.

Vámjegyet adni a szedett helypénzről lehetetlenség azért, mert a vámjegy 1-től 2000-ig számozva, egész nagy ivre nyomva és 10 ivenként egybekötve vannak. Már most ha, mint szerző ur gondolja, vámjegyet akar-

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldő illeti. Szerk.

nánk kiadni, akkor legalább is nyolcz féle vámjegyet kellene magunkkal hordani s azt mindennap — természetesen ott a helyszínen — azon napi dátummal lebélyegezni a visszaélés megakadályozása végett, mert előre lebélyegezni nem lehet, miután nem tudhatni mennyire lesz szükség, ha pedig olyan szíves lenne szerző ur megfigyelni egyszer a zivatáros, osós, szeles vagy hideg időben gyakorolt helypénz szedést maga is belátná, hogy — az idő vesztést, a mi kárral jár, nem is számítva — vámjegy vagy bármi más elismervény-féle kiszolgáltatása a vett helypénz ellenében gyakorlatban nem kivihető — merő képtelenség.

A tiszta számadásra vonatkozólag — mert ez már gyanúsítás — legyen szabad megjegyeznem, hogy a vámszedők egyikének ellenőre a fennálló szabályok szerint a vámhivatal főnöke, a másik pedig a vámbiztos, a kik nélkül a vámszedők egyetlen fillért sem vesznek kézhez. A helypénzszedés elvégeztesével mindkét vámszedő ellenőrével együtt a vámhivatalba megy, ott a pénz nyilvánosan — bárki jelen lehet — számbavé, abban a pillanatban napló- és pénztári könyven elkönyveltetik.

Ha tehát szerző ur a helypénzszedésre nézve egy jobb módot tud, úgy kérem azt a t. t. Tanácshoz elfogadás végett beferjeszteni, mert a mióta a váh házilag kezelte (1877. jan. 1.), soha az eljáró személyzet ellen panasz még nem tétetett, pedig annak már 23 éve s a visszaélést annyi ideig bizonyára senki sem tűrte volna el.

Végül nagyon lekötelezne az igen tisztelt szerző ur, ha jövőre — mielőtt mint bizonytalan bocsátaná — alaposan meggyőződne arról, hogy mi igaz abból, a mit elmondanak, mert minden éremnek két oldala van, s akik egészségük feláldozásával a város javait — a szabályrendelet értelmében — előmozdítják, talán még sem igazságos dolog lerántani, mert a ki közpályán működik — különösen pénzzel — annak dolgait nem szabad csak úgy felületesen elbírálni, mivel a becsületes ejtett mákszemnyi fölt 100 mérföldnyire is látszik.

Kolozsvárt, 1900. év márcz. 17-én.

Orosz Károly, vámbiztos.

Szerkesztőségi üzenet.

A napokban egy „Anonimus” név alatt hozzánk beküldött cikkre szerkesztői üzenetekben reflektáltunk. Anonimus cikkre a modern újságírás kinövéséről szólt az élesem nyesegette is. Nem közzöltük a cikket, de általánosságban megjegyeztük, hogy művelt és komoly ember nem örvendez annak, hogyha az interviuevolók állandóan a nyakán ülnék és megkérdézik, mi a véleménye arról, hogy az éjjeli zenét éjjel adják és nem délen? Hogy mulatott a farsangon? S becses egészsége hogy szolgol? A rostélyos vörös hagymával vagy fokhagymával eszi-e? Mit tetszik gondolni Józsefről, aki a napot megállította? És végül, számíthatunk-e arra, hogy ötletes lapunk előfizetői közé lép?

Megjegyeztük tovább, hogy a közügyezégre alatt folytatott személyi kultusz és az emberi hüségokból való táplálkozás is a „modern” újságírás „fogásai” közé tartozik. Hangot adtunk annak is, hogy a józan publikum nem kíváncsi arra, hogy a hajduknak mi a nézete a harangöntésről.

Ez azonban nem azt teszi, hogy illetékes egyének szorosan a közre tartozó ügyekben ne nyilatkozhatnának, hanem teszi azt, hogy az erőlködés és okvetetlenkedés sohasem elismerés méltó törekvés.

Egyik helyi lap társunk erre kiűt meg szokott pályafutásának kényelmes útjáról és felkiált: „Ez én vagyok!”

Hát honnan tetszik tudni?

Jótekonyság.

Nyilvános köszönet. Mindazoknak, kik a f. hó 14-én tartott köz. estélyen, melyről a részletes elszámolás az Egy. Lapok ápril 1. számában fog megjelenni, felülfizetni szívesek voltak, hálás köszönetet mond ez uton az Egy. kör elnöksége.

Adomány a Mentő Egyesületnek. A kolozsvári Takarékpénztár és Hitehalmi részvénytársaság 50 koronát adományozott az Önkéntes Mentő Egyesületnek. Fogadják ez uton is az Egyesület hálás köszönetét. Dr. Konrád, mentőparancsnok.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A brassói iskolák.

Bpest, ápril 21.

Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház mai ülésében — mint a Kel. Ért. jelenti — fel fog szólalni, hogy a brassói iskolák ügyére vonatkozólag Komjáthy Béla megjegyzéseire válaszoljon.

Magyar gróf — török vállalkozó.

Bpest, mérc. 21.

A „Keletré magyar!” jelszónak gyakorlatilag is érvényt akar szerezni Serényi gróf, a ki azzal a tervvel fog-

lalkozik, hogy czukorgyárat alapít Törökországban, Reuf-basa tábornok uzun-küprüi birtokán. E czélból szövötkezett egy német vállalkozóval, a kivel együtt hétfőn este már el is utazott Berlinbe, hogy az ottani pénzügyi köröket vállalkozásának megnyerje.

Új választások.

Budapest, márcz. 20.

Az új választásokat illetőleg a legutóbbi időben különféle kombinációk merültek föl, amelyek azonban már megegyeztek abban, hogy az általános választások még ez év folyamán meglesznek.

Mint a Keleti Értéskítő írja: A do-logról legutóbb bizalmas körben egyik legilletékesebb politikai faktorának is nyilatkozott s azt mondotta, hogy az új választás elrendelése a múlt évi országgyűlés mandátumának lejártáig ki van zárva. Ez a nyilatkozat már a képviselőház folyósóján is szóba került s minden párton örvendetes megnyugvást keltett.

Országgyűlés.

Bpest, márcz. 21.

A képviselőház mai ülésén Apáthy Péter bejelentette az összeférhetlenségi bizottság részéről, hogy Tallian alelnökre vonatkozólag bejelentett esetet a bizottság nem tartja inkompatibilisnek. Következett a kultuszárca költségvetésének a tárgyalása.

Az első szónok Páder Rezső néppárti volt.

Hosszasan beszélt a felekezeti iskolák mellett.

Komlósi Ferencz szintén néppárti a középiskolai tanárok fizetés emelését sürgeti.

Major néppárti elfogadja a költségvetést.

Lázár György kormánypárti a harmadik egyetemnek Szegeden való felállítását kéri.

Berzeviczy Albert Komjáthy Bélával szemben nem látja az óriási veszélyt. A harmadik egyetem nézete szerint is szükséges.

A párisi tornaversenyre kiküldendők a magyar ifjak is.

Hiszen az egész költség egy pár ezer forintot tenne ki, ennyit csak lehet áldozni, ha löversenyekre százereket áldozunk.

Zsilinszky államtitkár reflektált ezután az egyes szónokok felszólalására.

Széll felelt ezután Komjáthy-nak a brassói iskolák ügyében.

Kijelenti, hogy soha semmieltérés közte és Wlassics között nem volt s ezt aktaszzerűleg kitudja mutatni.

Visszaautasítja a Komjáthy vádjait, hogy port hintett az ország szemébe.

A kultus budgetet ezután általánosságban elfogadták.

Pestis.

Bpest, márcz. 21.

Kalkuttából jelentik:

A pestis terjed. Bengáliában a múlt héten 4725 pestises eset fordult elő.

Háboru.

Londonból sürgönyzik: Roberts Bloemfonteinból jelenti, hogy Kitschener megszállta Prieskat. A burok a folyón át menekültek. Steyn elnök ellenproklamációt bocsátott ki, melyben közlése, hogy minden polgár, a ki Anglia ellen nem akar harcolni, árulóként agyonlövetik.

Öngyilkosság.

Budapest, márcz. 21.

A József főherczeg szállodában ma reggel ájtól halántékkal találták Korda Mór, n.-várad mérnököt. Tegnap este jött Budapestre. Egy czédulát hagyott hátra, melyen azt írja, hogy gyógyíthatatlan betegség miatt lett öngyilkos.

Erzsébet bucsuja.

Budapest, márcz. 21.

Miramáreből sürgönyzik: Erzsébet főherczegnő elutazott ma innen. A bucsuzás roppant megindító volt. Az édes anyja, Stefánia alig tudott megválni tőle. Stefánia mindaddig a vonat után nézett, míg a kendőt lobogtatni látta leánya kezében.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Haszonbérleti hirdetmény.

Antos István urnak Mező-Örményes és Septér, kolozsmegyei községekben fekvő, mintegy 440 kat. holdat kitevő birtoka, **1901 évi április 24-től**, 6 egymásután következő évre **kiadó** évi 4000 — azaz négyezer — korona haszonbérért s az adóért. Az épületek rossz karban vannak, de a szükséges építkezéseket tulajdonos fogantatásán fogja. Értekezhetni a tulajdonossal jövő hó közepéig: Kolozsvár Majális-utca 10., később: Rákos-Csaba, Pestmegye. 288. 1—6

ÁZBEJ GERŐ

kézmű és rövidáru nagykereskedését

Szentegyház-utca, egyházközségi palota

a forgalomnak átadta,

s úgy a kereskedők, valamint a nagy közönség is, egész végeken, egész tuczatokban és csomagon-kint eredeti gyári árban bevásárolhatja szükségétét.

Nagybani bevásárlásnál

3% pénztári engedmény!!

Postai megrendelések azonnal elintézve lesznek.

Sürgőnyezim: **Ázbej Gerő** Kolozsvár.

257. 9—0.

LILI-CREME

a leghatásosabb arc- és kéz bőr finomító készítmény!

LILI-CREME

teljesen ártalmatlan összetételű, nem zsíroz, nappal is használható!

Egy füllér Lili-Creme ára 1 korona. Egy darab Lili-szappan ára 70 füllér. Egy doboz Lili-hőlgypor ára 1 korona 20 füllér és 2 korona.

Kaphatók: **Dr. Hintz György** gyógyszeráránban.

149.16—50.

Tiszán vagy borral élvezve kitűnő!

Szabadalmazott

O X I G É N - V I Z !!!

Legkellemesebb üdítő-ital!

A természetes és mesterséges ásványvizeknél és szódaviznél felette előnyösebb és kellemesebb, csukorbetegknél, szív, tüdő asthma, gyomor- és vesebajknál, legelőkelőbb orvosi szaktekintélyektől, klinikák, korodák stb. által ajánlva.

Az életnek új erőt ad!!

Egy palack oxigenes savanyúvíz ára házhoz szállítva 10 füllér

Egy palack oxigenes szikvíz ára házhoz szállítva 12 füllér

Kapható és megrendelhető a gyárosnál:

Halász J. gyógyszerész

Kolozsvár, Tencsintéri gyógyszerár. Telefon szám 164. és

Batiz J. urnál helyben, alsókereszt-utca 19a.

Sűrített (comprimált) Oxigén belégzésre szintén

nevezett gyógyszeráránban kapható!

182.11—00.

A palackok fekvő tartandók!!!

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntette!!

LÉBER GYULA

= első erdélyi sodronyszövetfonat és szitaáru gyára =
Kolozsvárt, Torda-utca.

Olcsó kerítések.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit. Úgy mint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez gépfonásait, pince, padlás felső világossági, magtár és élelőkamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodrony-fonattal való bevonását, áthányó rostát, szén, kő, kavics, föld- és porond válogatásához, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

Nemkülönben zöldre festett légszövet, szőlő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cin-szövetek, Krupp sodrony segélyzetek különféle mintákban, fahézag foglalt rosták, lóher-szíták és szíták különféle csélokra igen erősen készíttetnek és gyári árak szerint számíttatnak. Acél tüskés sodrony keretek, erdők stb. bevonásához jutányos árat fel is huzatik.

223. 6—30.

Képes árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgálók!

Kiváló tisztelettel

LÉBER GYULA.

Két elegáns

barokk matt szobabeli butor, egy háló és egy ebédlő elköltözés miatt együttesen avagy külön is azonnal és olcsón eladó

Házsongárd-utca 3. sz. a.

286. 1—1.

MICHELSTÄDTER S. E. és H.

czipőgyár-raktára,

Kolozsvár, Főter 11. szám.

Dus választék

mindennemű

czipőkben!

Elegáns kivitel!

Legjobb anyag!

Kizárólag saját

gyártmány!!

Határozott, a talpakba nyomott árak.

Minden évadban képes árjegyzék.

Minden verseny teljesen kizárva!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tehát:

A legelőnyösebb bevásárlási forrás!

244. 6—00.

Első erdélyi műszaki áruk gyári raktára

Kolozsvárt, főter 18. szám. — Telefon 324.

Felszerelőknek, gép és háztulajdonosoknak a legolcsóbb gyári árakon szállítunk, helyben és vidékre.

Vízvezetékhez. Csöveket, olomból és vasból; fém és sárgaréz, kifelő, elzáró, kerti fecskendő és szelepscsoportokat, fűtőkádák, ülőkádak, zuhanyok, toalet csapok, mosdók, mosdóasztalok, porcellán és márványból, falikagylók, kiöntők és viztartályok.

Csatornázáshoz. Csöveket, kőgyögből, öntött vasból és ezémetből, öntöttvas aknarácsok és fedelek, búzázárók, víztorlók és talajvízvezető alagsorok, porcellán és zement lapok.

Egészégügyi berendezésekhez. Zománczott öntött vasból és foyance porcellánból, closett csészék, pissoirok, fali medenczék, fordítható laborok, hordozható szobai üreszek, fűtőszék, bidet és ágytálak.

Gőz és gázberendezésekhez. Áteresztő fémcsapok, leeresztő gőzcsapok, víztorló szelepek, két és háromnyílású fűcsapok, fűszűrők, vízállásmutató üvegek és gyűrűk, kovacsolt vas gáz és forraszók, kausuk, kender és csigatömlők, gummi, asbest és biberfalemezek, asbest zsinorok, gummi golyó szelepek és tömítések.

Kütszivattyúk, tűztől fecskendő és felszerelések és ezeknek minden részei külön is kaphatók.

Felszerelés és berendezéseket a legolcsóbban eszközöltetünk!

Terveket és költségvetéseket díjmentesen készíttünk!!!

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat:

Bányai K. és Társai

Kolozsvár, főter 18. szám.

Telefon 324.

151. 13—30.

Budapesti szivattyú és gépgyár részv. társág erdélyi képviselete.

Belközép-utca legszebb helyén

51. szám alatt

Egy csinos kényelmes uri lakás az emeleten, mely áll 4 utcza, 5 udvari szobából és minden más hozzátartozóiból, (esetleg két lakrésze is osztható) vízvezeték és csatornázással felszerelve

április hó 1-ére kiadó!!!

Értekezhetni ugyanott az emeleten d. u. 3—4-ig.
206. 3—3.

Előleges értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy **Kolozsvárt, a Kis-Szamos-utca 1. szám alatt** (Tornavoda mellett) az egészen újonnan épült

„Erzsébet“ gőz- és kádfürdőt

a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett intézetet

április hó elején megnyitjuk.

Több kiváló előnye között első helyen áll az, hogy a gőzfürdő a legkényelmesebb medenczékkel és a legújabb rendszerű zuhanyokkal van ellátva. A kádfürdő külön női és férfi-osztályra van berendezve, melyet kényelmesebbé tesz az, hogy földszinten földbeépített porcellán és cementkádakkal áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Teljes szakképzettségünkkel fogva odatörekünk, hogy a fürdőző közönség teljes melegegését kiérdemeljük.

A n. é. közönség becses pártfogását előre is kérve maradunk

Teljes tisztelettel

Kaich és Pintér

fürdőbérlek.

Alapított 1823.

Alapított 1823.

SCHERG VILMOS és TÁRSAINAK brassói posztógyára

legmelegebben ajánlja kifogástalan minőségű gyártmányait, nevezetesen posztókat, divatszöveteket, felöltő és lodenelmeket, egyenruha szöveteket, továbbá mindennemű szállítást kelmeket, törvényhatóságok, városok, papneveldek, tűzoltótestületek és egyéb intézetek számára, végül másnemű cikkeit mint: ágytakarókat, uri plaid-eket és mindenféle legelőnyösebben ismert ugynevezett

„Brassói szőnyegetek.“

Cikkeink kifogástalan és solid előállításuk folytán úgy a belföldön mint a külföldön is legjobb hírnévnek örvendenek tartósságuk valamint színezésük tekintetében a leg-híresebb angol gyártmányokkal is versenyezhetnek.

Készítményeink hazánk legelőkelőbb posztókereskedéseiben beszerezhetők, csak kérjük határozottan „Scherg-féle brassói szövetet“ követelni.

Oly helyiségekre, hol szövetekből raktár még nem létezik, itteni gyári raktárunk mintákkal szívesen szolgál.

229. 4—6.

Díszokmány Komárom. — Aranyérem Pécs.

Tiszta, zamatos asztali-, pecsenye-, csemegeborok,
cognac, fenyővíz, szilviorium, borseprő- és édesített szeszes italok

ÁRJEGYZÉKE

Borok megnevezése					Szeszes italok megnevezése						
		Hordó- ban kor.	1 liter- palackok- ban kor.	0,5 lit. palackok- ban kor.	Postahordó- ban kor.		Hordó- ban kor.	1 liter- palackok- ban kor.	0,5 lit. palackok- ban kor.	0,35 lit. palackok- ban kor.	Postahordó- ban kor.
Asztali	1899 évi	36.	—	—	—	Cognac ***	560.	6.	4.20	3.20	6.40
Asztali	1898 évi	46.	—	—	—	Cognac **	440.	5.	3.60	2.60	5.40
Asztali	1897 évi	46.	—	—	—	Cognac *	260.	3.20	2.40	1.40	3.60
Asztali	1896 évi	48.	—	—	—	Valódi Szilviorium 1893 évi	1.60	—	—	—	1.84
Finom asztali	1895 évi	52.	—	—	—	Valódi Szilviorium 1889 évi	1.40	—	—	—	1.64
Pecsenye	1892 évi	56.	—	—	—	Valódi Szilviorium 1889 évi	1.20	—	—	—	1.44
Schiller (piros)	1896 évi	52.	—	—	—	Székelly fenyővíz	—	—	—	—	1.24
Ráczürmös (6 borla feltöltve)	1896 évi	56.	—	—	—	Valódi borseprőpálinka 1898 évi	1.40	—	—	—	1.64
Kisküküllőmenti	1892 évi	60.	—	—	—	Allasch I. rendű	1.30	—	—	—	1.54
Marosmenti	1890 évi	64.	—	—	—	Valódi borseprőpálinka 1898 évi	1.30	—	—	—	1.54
Rózsamáli	1896 évi	64.	—	—	—	Megyszesz I. rendű	1.	—	—	—	1.24
Erdélyi	1890 évi	72.	—	—	—	Magyarkeserű I. rendű	1.	—	—	—	1.24
Erdélyi Rizling	1896 évi	90.	—	—	—	Paprika ital (bikavér)	1.	—	—	—	1.24
Bakator (Magyaróci)	1888 évi	94.	—	—	—	Rostopschin	1.	—	—	—	1.24
Olasz Rizling	1888 évi	94.	—	—	—	Rum belföldi I. rendű	1.30	—	—	—	1.54
Tramini	1890 évi	104.0	—	—	—	Rum belföldi II. rendű	1.	—	—	—	1.24
Leányka	1890 évi	124.0	1.50	—	—	Vanília liquor I. rendű	1.30	—	—	—	1.54

Hordók, üvegek, ládák saját árban adatnak, bérmentes visszaküldés mellett ugyanabban az árban vissza is vétetnek. Egy postahordó tartalma cca 3-5 lit. bérmentes küldjük. Hordóért külön 1 kor. 20 füllér számíttunk és bérmentes visszaküldés mellett árat megtérítjük. A borok vagy a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett szállíttatnak. Ismeretlen megrendelők az utóbbi esetben a bor értékének 10 százalékát előre küldjék be. Az árak kötelezettség nélkül helyben, vagy vasúti feladva értendők. A borok fogyasztási adó nélkül, a pálinkafélék forgalmi adóval együtt értendők. Megrendelhető Kolozsvárt: **Voith Péter** urnál belmagyar-utca 2., **Barabás Károly** urnál külszappan-utca 8., valamint közvetlenül a **Székelly Borkereskedés Részvénytársaságnál Székelly-Keresztúron.**

245. 2—6.